

Huumeiden käytön haittoja vähentävä
osallisuuden ja terveysneuvonnan
kehittämishanke OODI 2019 - 2021

KATSAUSRAPORTTI

Osallisuuskeskus OODI

10.5.2021

Rovalan Setlementti ry

Sisällys

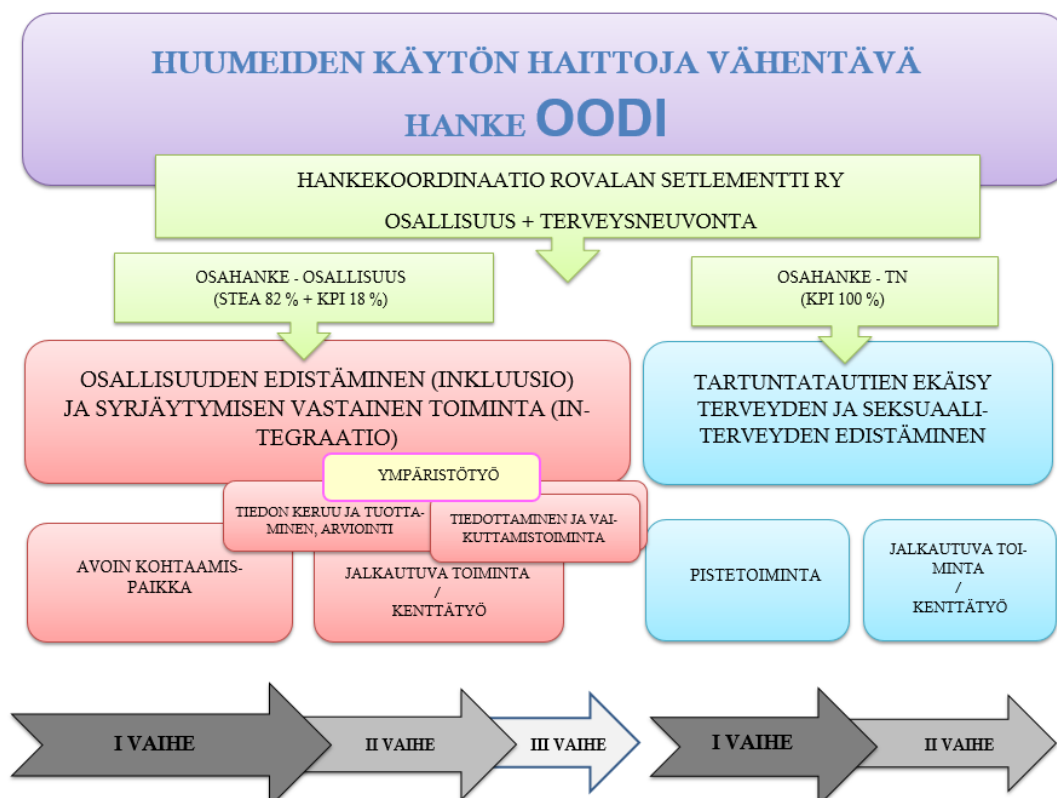
Osallisuuskeskus OODI	2
1. Huumeiden käytön haittoja vähentävä osallisuuden ja terveysneuvonnan kehittämishanke 2019-2021.....	2
2. Kehittämistoiminta ja työtä ohjaava viitekehys – OODI-konsepti	3
3. Henkilöstö – osaamisen integraatio tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden mekanismina.....	4
4. Tulokset ja vaikuttavuus.....	7
4.1. Tulostittarit – Kohtaamispaikka ja Terveyspalvelut.....	8
4.2. Prosessittarit - Kohtaamispaikka	10
4.3. Prosessittarit – Terveyspalvelut.....	14
5. Osallisuuskeskus OODIn toiminnan juurruttaminen hankekauden päättymisen jälkeen	19
5.1. Juurruttaminen	19
5.2. Ohjausryhmä.....	19
5.3. Resurssit, kustannukset ja rahoitus	19

Osallisuuskeskus OODI

1. Huumeiden käytön haittoja vähentävä osallisuuden ja terveysneuvonnan kehittämishanke 2019–2021

Osallisuuskeskus OODI on Rovalan Setlementti ry:n ja Rovaniemen kaupungin kolmevuotinen kumppanuushanke huumeiden käytön haittoja vähentävän toiminnan kehittämiseksi vuosina 2019–2021. Hanke koostuu kahdesta osahankkeesta, jotka ovat 1) järjestölähtöiseen auttamistyöhön sekä kansalaistoimintaan perustuva osallisuuden edistämisen osahanke sekä 2) mm. tartuntatautilakiin ja -asetukseen perustuva terveysneuvonnan osahanke. Hankekoordinaatiosta ja toteutuksesta vastaa Rovalan Setlementti ry. Osallisuuden edistämisen kokonaisuutta rahoittaa Sosiaali- ja terveysministeriön alainen sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA (82 %) sekä avustuksella Rovaniemen kaupunki (18 %). Terveysneuvonnan kokonaisuuden rahoitus perustuu ostopalvelusopimukseen julkisen sektorin järjestämisvastuulle kuuluvien palveluiden tuottamisesta (100 %). Oodissa toimii neljä kokoaikaista työntekijää sekä osa-aikainen lääkäri.

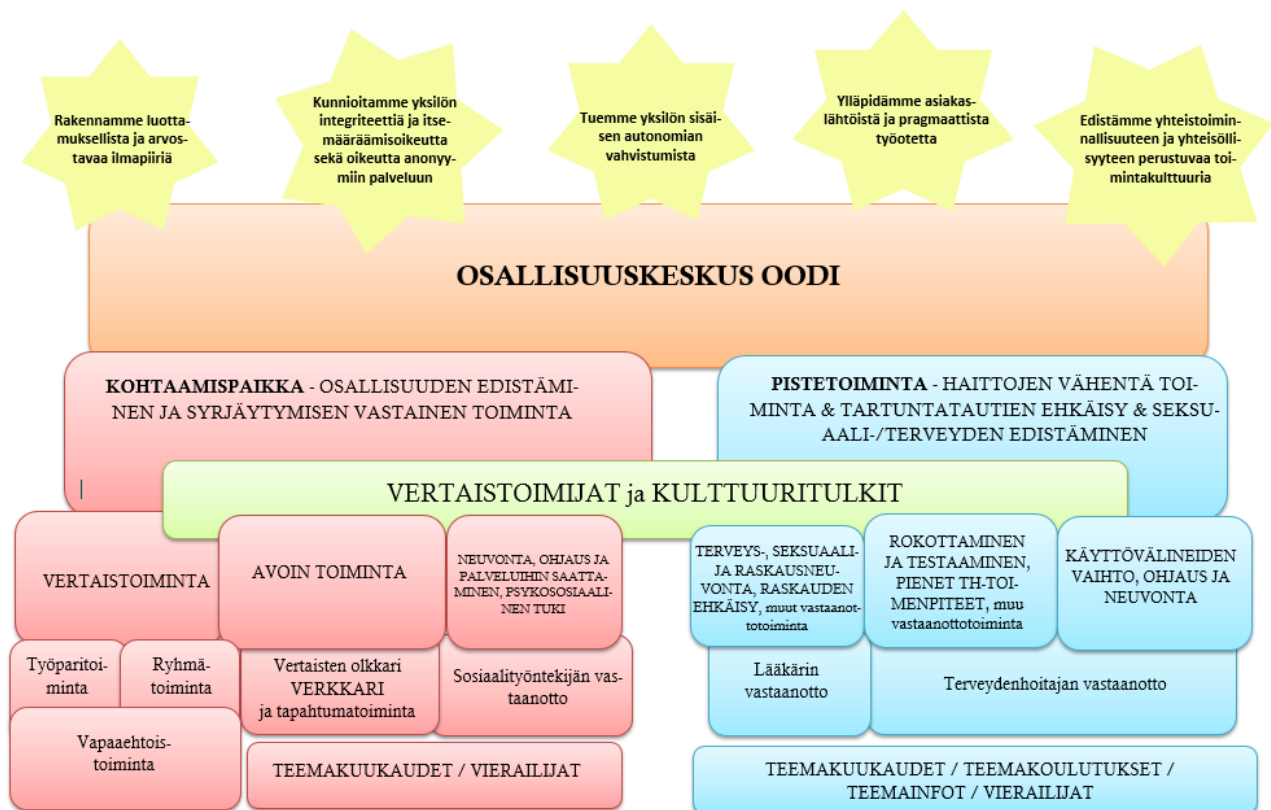
Hankkeen tarkoituksena on luoda haittoja vähentävässä viitekehyksessä pohjoiselle alueelle sellaisia syrjäytymistä vastustavia toimintamalleja ja terveyden edistämisen käytäntöjä, joilla torjutaan ja ehkäistään huumeiden käyttöön liittyviä sosiaalisia, kulttuurisia ja terveydellisiä haittoja lisäämällä huumeita käyttävien yhdenvertaista mahdollisuutta osallistua ja saada palveluita yhteiskunnassa.

Kuvio 1. Hankerakenne - Huumeiden käytön haittoja vähentävä osallisuuden ja terveysneuvonnan kehittämishanke. Hanksuunnitelma 8.5.2018

Hankkeen tavoitteena on edistää huumeita käyttävien omaehtoista ja omista tarpeista lähtevää osallistumista ja osallisuutta sekä syrjäytymisen vastaista toimintaa, koettua hyvinvointia ja autonomiaa. Tavoitteeseen pyritään kehittämällä erilaisia vertaistoiminnan malleja sekä vertaisten ja ammattilaisten yhteistoimintamalleja sekä kehittämällä ja tarjoamalla käyttäville nimettömyyteen ja vapaaehtoisuuteen perustuvia matalan kynnyksen osallisuutta ja terveyttä edistäviä palveluita ja toimintaa.

Käytännön toiminnassa Osallisuuskeskus OODI on sekä kolmannen sektorin järjestölähtöistä auttamistyötä, että erilaisia terveydenhuollon palveluja tarjoava talo, joka on tarkoitettu kaikille päihdemaailmassa eläneille tai siellä eläville. Toiminta perustuu nimettömyyteen, on ikärajaton eikä kävijöiltä edellytetä päihdeettömyyttä. Toimintaa ovat olleet alusta saakka mukana suunnittelemassa Oodin vertaiset eli Oodin asiakaskävijät.

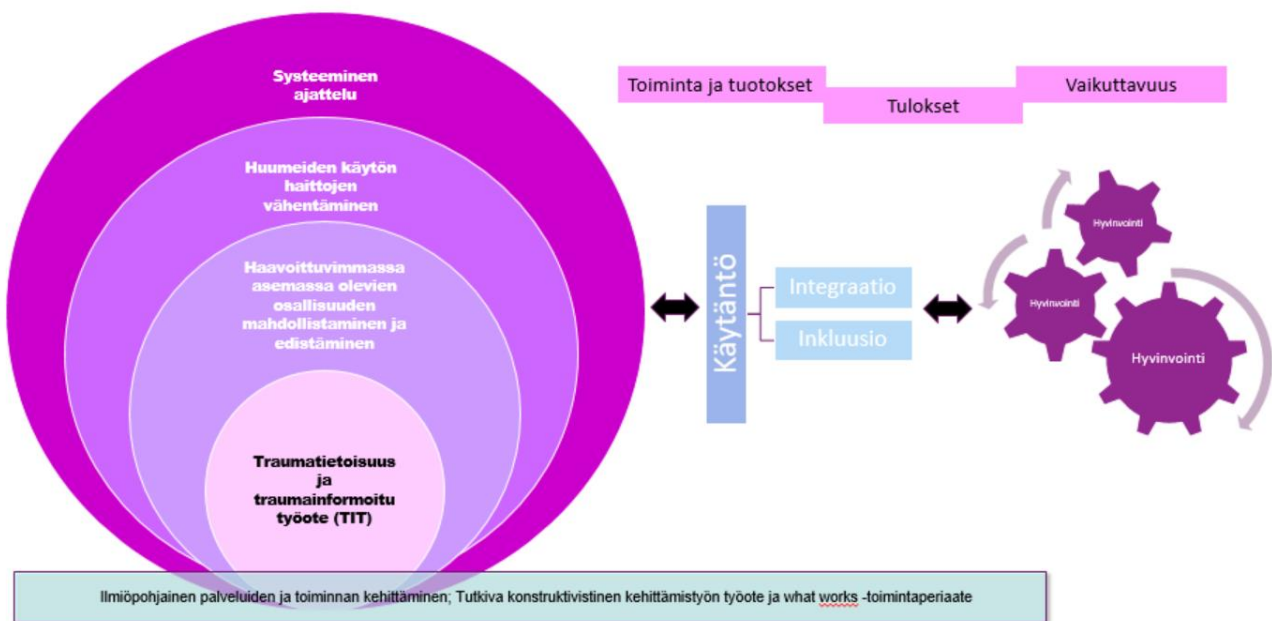

Kuvio 2. Toimintarakenne - Huumeiden käytön haittoja vähentävä osallisuuden ja terveysneuvonnan kehittämishanke. Hankesuunnitelma 8.5.2018

2. Kehittämistoiminta ja työtä ohjaava viitekehys – OODI-konsepti

Oodin työtä ja toimintaa ohjaa systeemiseen ajatteluun perustuva kompleksinen teoreettinen viitekehys, jossa yhdistyvät joustavasti keskinäisessä vuoropuhelussa huumeiden käytön haittoja vähentävän lähestymistavan, Sokran osallisuutta edistävään toimintamalliin sekä lapsuuden tunnehaava- (ACE) ja traumatutkimukseen ankkuroituvaan psykoterapeuttiseen ymmärrykseen perustuvan traumaninformoidun työotteen arvopohjat, lähtökohdat, tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Kehittämistyössä

sovelletaan ilmiöpohjaisen palvelutuotannon periaatteita ja toimintaa toteutetaan vuoropuhelussa teoriasta käytäntöön sekä käytännöstä teorian suuntaan "what works" -periaatteella sekä konstruktivistisellä kehittämistyön työotteella; suunnitelman toteuttamisen ja kehittämistyön eri vaiheissa huomioidaan myös inhimillisen toiminnan seurauksena aiheutuvat ennakoimattomat muuttujat. Toiminnassa integroidaan sekä järjestölähtöisen kansalaisyhteiskuntaan kytkeytyvää, että julkisen sektorin terveydenhuollon palvelutuotantoon paikantuvaa pragmaattista auttamistyötä, jossa korostuu palveluiden ja tuen monipuolisuus, kokonaisvaltaisuus ja räätälöitävyys sekä työntekijöiden erityisosaaminen tunnistaa, tunnustaa ja kohdata kohderyhmän so. haavoittuvimmassa asemassa elävien huumeita käyttävien kulttuuriset, sosiaaliset ja terveyteen liittyvät ilmiöt, tarpeet ja haasteet.

Kuvio 3. Osallisuuskeskus OODin työtä ohjaava viitekehys käytäntöön, tuloksiin ja vaikuttavuuteen

3. Henkilöstö – osaamisen integraatio tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden mekanismina

Huumeiden käyttöön sekä ilmiönä että pragmaattisena toimintana liittyy lukuisia erilaisia niin yhteiskuntaan, yhteisöön kuin yksilöön paikantuvia monialaisia, toisiinsa suhteessa olevia tekijöitä ja haittoja. Huumeiden käytän ilmiön tunnistamisen ja ymmärtämisen lisäksi tärkeää on myös osata erottaa, mitkä inhimilliset ilmiöt eivät liity tai kytkeydy suoraan huumeiden käyttöön, vaan voivat esiintyä ihmisen elämässä myös itsenäisinä haasteina kuten rakenteellinen ja ylisukupolvinen köyhyys ja huono-osaisuus, mielenterveyspulmat, toiminnanohjauksen haasteet ja yksilön tai yhteisön trauma-historia. Hankkeessa on pyritty alusta saakka vastaamaan tähän kompleksiseen ilmiöön rekrytoimalla monialainen ja -amatillinen henkilöstö vastaamaan kohderyhmän kokonaisvaltaiseen tuen- ja palveluntarpeeseen sekä kehittämistoimintaosaamiseen. Henkilöstörakenteessa on huomioitu sekä hoitotyön, yleislääketieteen, sosiaalityön että terapiatyön osaaminen. Kutakin osaamisalaansa edustava työntekijä edustaa ammattiinsa kytkeytyvää perus- ja erityisosaamistaan huumeiden käytön haittoja

vähentävässä kontekstissa, jossa keskiössä on huume-ehtoisten terveydellisten ja psyykkisten haittojen ehkäisy ja minimoiminen.

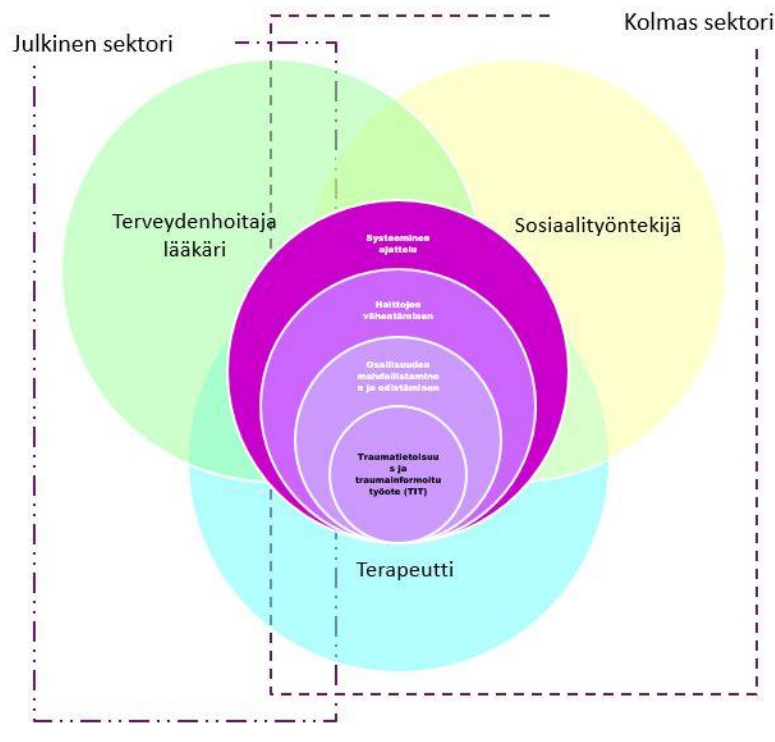
Haittoja vähentävän toiminnan osalta tärkeäksi on hankekauden aikana noussut erityisesti myös ohjaavan ja yksilöllisen sosiaalityön merkitys. Oodin sosiaalityö professiona ja praksiksena paikantuu siten keskeisesti terveyssosiaalityön erityisalaan, joka poikkeaa tavoitteiltaan, kontekstiltaan ja keinoiltaan esimerkiksi kunnallisesta sosiaalihuoltolainsäädännössä määritellystä sosiaalipalveluna toteutetusta sosiaalityöstä. Terveysosiaalityön tehtäviksi, jotka siis paikantuvat myös Oodin sosiaalityön tehtäviksi, voidaan luokitella mm. sosiaalityöntekijän tekemä asiakkaan sosiaalisen tilanteen arviointi, toimintakyvyn arvio, kuntoutuksen tarpeen arvio, osallistuminen hoito- ja palvelusuunnitelman laatimiseen, asiakkaan tukeminen elämäntilanteessa, ohjaus ja neuvonta kuten oikeusturvaan ja potilaan oikeuksiin liittyvä neuvonta sekä asiakkaan avustaminen ja muu sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen. Lisäksi terveyssosiaalityön tehtäviksi luokitellaan yhteistyö, koordinointi ja verkostotyö, sosiaalityön konsultointi, asiantuntijatehtävät sekä koulutus- ja ohjaustehtävät. Terveysosiaalityöntekijän tehtäviä ovat niin ikään tutkimus- ja kehittämistyö, asiantuntijuuden ja ammattitaidon kehittäminen, tiedottaminen ja markkinointi sekä tiedon ja aineiston tuottaminen. (Savolainen Tuija (toim.) 2017. Terveysosiaalityön nimikkeistö.)

Sen lisäksi, että Oodin sosiaalityö rinnastuu terveyssosiaalityön erityisalaan ja siten poikkeaa mm. tavoitteiltaan ja toteutukseltaan kunnallisesta sosiaalihuoltolainsäädännössä tarkoitettua kunnallisesta sosiaalityöstä, määrittelee Oodin sosiaalityön roolia, tehtäviä ja tavoitteita erityisesti Oodin hankekonteksti ja –tavoitteet, jotka paikantuvat keskeisesti kolmannen sektorin toimintaympäristöön. Oodin sosiaalityö määrittyy siten *ei-viralliseksi julkisia viranomaispalveluita täydentäväksi* työksi. Ei-virallisen toiminnan merkitys ja toteutustapojen räätälöitävyys korostuvat erityisesti silloin, kun tarkoituksena on tavoittaa yhteiskunnan tuen ja olemassa olevien viranomais- ja hoitopalveluiden ulkopuolelle jääneitä haavoittuvimmassa asemassa eläviä ihmisiä.

Oodin sosiaalityön, kuten muun henkilöstön osaamisessa keskeistä onkin huumeiden käytön kompleksinen ilmiöpohjainen tuntemus, kohderyhmän erityistarpeiden tuntemus ja kyky tunnistaa ja huomioida yksilön nykyhetkessä mm. toimintaan ja vuorovaikutukseen vaikuttavat elämänhistoriaan kytkeytyvät tapahtumat ja olosuhteet, kuten lapsuuden tunnehaavoihin, traumoihin, mutta myös nykytilanteessa ilmeneviin sairauksiin ja sosiaalisiin tekijöihin liittyvät samanaikaiset ja toisiinsa vaikuttavat ilmiöt. Keskeistä toiminnassa on taito sensitiiviseen, traumainformoituun työotteeseen perustuvaan asiakkaan autonomiaa ja integriteettiä (esim. asiakkaan anonymiteettiä) korostavaan psykososiaaliseen tukeen ja kohtaamiseen, jossa vuorovaikutus perustuu tasavertaisuuteen ilman julkiseen sektoriin usein liitettyä kontrollia, pakkoa ja moraalista arvolatausta. Tärkeäksi Oodin sosiaalityössä on

muodostunut rooli madaltaa asiakkaalle muodostunutta kynnystä hakeutua ja sitoutua virallisten palvelujen piiriin ja osallistua asiakkaan rinnallakulkijana sekä toimia ulkoisena toiminnanohjauksena elämän hallinnan eheyttämisessä.

Oodin henkilöstön erityisosaaminen paikantuu ja sitä määrittelee yhdessä jaettu Oodin työtä ohjaava teorettinen viitekehys, erityisesti traumainformoitu työote, jota ohjaa yksikön lyhytterapeutti ja esimies. Erityisosaamisen aluetta on olennaisesti myös teoriaosaamisen soveltaminen käytäntöön ja kehittämistoimintaan. Kaiken toiminnan ytimenä on luoda sekä henkilöstölle että asiakkaille sellainen tila, joka edistää ja ylläpitää psykologista, sosiaalista, moraalista ja fyysistä turvaa niin henkilöstön kesken, asiakkaiden kesken kuin henkilöstön ja asiakkaiden kesken. Tällöin korjaavaksi ja kannattelevaksi ei muodostu muusta toiminnasta irrallinen ammattilaisen suorittama toimenpide tai sinänsä asiantuntijasubstanssiin kytkeytyvä osaaminen, vaan yhteisö ja sen sisäinen dynamiikka, jossa turva rakentuu pysyvyyteen, jatkuvuuteen ja luottamukseen, yhteistyöhön, oikeudenmukaisuuteen, aktiiviseen toimijuuteen, osallistumiseen sekä asiakkaan määrittelemän avun riittävän nopeaan ja oikea-aikaiseen saavuttamiseen sekä yksilöä kunnioittavaan kohtaamiseen. Mekanismin pyrkimyksenä on inhimillisen huume-ehtoisten haittojen minimoiminen, kärsimyksen vähentäminen, yksilön koetun hyvinvoinnin lisääntyminen ja siten myös taloudellisesti vaikuttava toiminta.

Kuvio 4. Toiminnan teoreettiseen rakenteeseen ja integroivaan työotteeseen paikantuva Oodin monialainen osaaminen ja asiantuntijuus

4. Tulokset ja vaikuttavuus

Hanketoiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta on seurattu ja arvioitu hanketoiminnan aikana erilaisilla tulos- ja prosessimittareilla. Keskeinen työkalu prosessimittaristossa on ollut Oodin vertaisten antama palaute erilaisia kanavia hyödyntäen.

Oodin ilmapiiriä on pyritty tietoisesti rakentamaan sellaiseksi, että ihmisillä, jotka usein elävät hyvin turvattomissa ja erilaisissa väkivaltaympäristöissä ja kohtaavat säännöllisesti epäasiallista kohtelua, olisi mahdollisimman turvallista viettää aikaa; kirjallista ja suullista palautetta on mahdollista antaa sekä osallistua toiminnan kehittämiseen ja toteuttamiseen spontaanisti siinä hetkessä, kun se itselle tuntuu sopivimmalta, mutta myös erityisissä kehittämissryhmissä. Keinoina on käytetty mm. Oodissa aina esillä olevaa päiväkirjaa, johon voi anonyymisti halutessaan antaa palautetta ja kirjata ajatuksiinsa siinä hetkessä (170 kpl vuonna 2020). Vertaisyhteisö kokoontuu yhdessä työntekijöiden kanssa säännöllisesti joka viikko pohtimaan ajankohtaisia asioita eri elämänalueilta sekä suunnittelemaan toiminnan sisältöjä. Vertaisilla on mahdollisuus myös spontaanisti osallistua päivän toimintaan tai vertaiselle voidaan mahdollistaa erilaisia resursseja, kuten tilan käyttö itsensä toteuttamiseen ja asioidensa hoitamiseen. Olennaista onnistumisen kannalta on lämmin ja hyväksyvä vuorovaikutus sekä vertaisten kesken, että työntekijöiden kanssa.

Vaikuttavuuden arvioimiseksi on lisäksi kehitetty erikseen vertaisille palautemittaristo (alla), jonka avulla voidaan arvioida hankkeen tavoitteiden saavuttamista. Myös eri sidosryhmäyhteistyössä sekä julkisen että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on työkokousten, tutustumiskäyntien ja muun yhteistyön jälkeen saatu suullista palautetta: Oodin toiminta ja konsepti on saanut eri toimijoilta erittäin hyvän vastaanoton ja Oodin nähdään merkityksellisenä niin palvelujärjestelmän, ryhmän kuin yksilön näkökulmasta. Sidosryhmiltä tullaan hankekauden aikana keräämään erillinen palaute kirjallisen kyselyn avulla.

Oodin toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan hankekauden aikana myös Lapin yliopiston sosiaalityön opiskelijoiden pro gradu –tutkielmien kautta (3 kpl), joista yksi on tähän mennessä valmistunut (painossa). Sosiaalityön opiskelija Outi Karasti tuo ansiokkaasti esiin haastatteluaineistoon perustuvassa laadullisessa pro gradu –tutkielmassaan ”RAADOLLISEN LÄMMIN PAIKKA” -Haittoja vähentävän päihdetyön vaikutus osallisuuteen” Oodin toimintaan osallistuvien elämäntilanteiden heterogeenisuuden sekä osallisuuden monimuotoisen ilmenemisen. Karasti on kuvannut tutkielmassaan Oodin osallisuutta tuottaviksi yläkategorian mekanismeiksi *rakenteet* sekä *vuorovaikutuksen*.

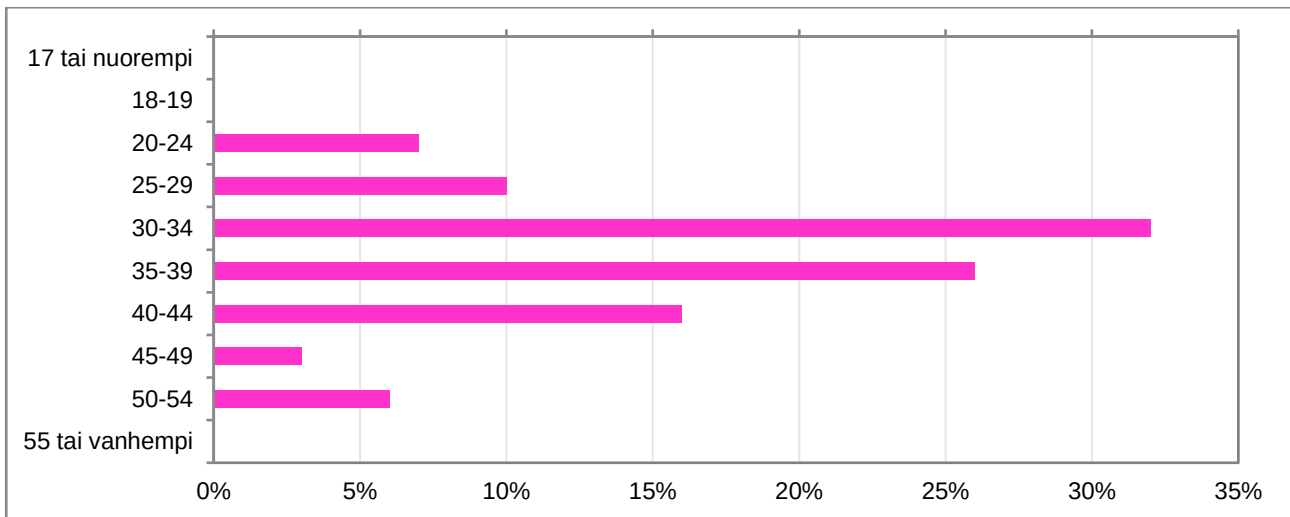
Karastin tutkielmaan osallistuneiden haastateltavien elämäntilanteet poikkeavat toisistaan esimerkiksi huumeiden käytön suhteen ja kokemuksissa huumeiden käyttöön tiukasti kytkeytyvästä happeleimasta, mutta jota yhdistää huono-osaisuus ja marginaalissa eläminen. Aineistossa nousee esiin myös haasteet mielenterveydessä sekä sosiaalisissa suhteissa. Osallisuuden kokemukset näyttäytyvät monimuotoisina ja ovat eri haastateltaville erilaisia. Osallisuuden kokemukset Karasti jakaa aktiiviseksi osallistumiseksi toimintaan, vaikuttamiseksi toiminnan sisältöön, kuulumisen tunteeksi sekä sitoutumiseksi ja vastuunkannoksi Oodi-yhteisöä.

Osallisuutta tuottavina *rakenteellisina mekanismeina* Karasti nostaa esiin sellaiset tekijät kuin tila fyysisenä ja turvallisena paikkana, monipuoliset palvelut ja toiminnot, monikanavainen tiedottaminen sekä monet erilaiset tavat vaikuttaa toimintaan. Osallisuutta tuottavana *mekanismina vuorovaikutus* puolestaan näyttäytyy Karastin mukaan Oodissa aitona kohtaamisena, jossa korostuvat yksilön autonomian kunnioittaminen tilan antamisena ja läsnäolona, välittämisen ja hyväksytyksi tulemisen tunne, työntekijöiden pysyvyys sekä erilaiset kokemukset kohtaamisista muissa organisaatioissa verrattuna Oodissa.

Keskeistä vaikuttavuuden syntymisessä huumeita käyttävien haittoja vähentävässä toiminnassa osallisuuden näkökulmasta ei siis ole se, että asiakkaille on tarjolla riittävät ja oikeanlaiset palvelut eikä se, että puitteet, kuten tilat ja viestintä tai työntekijöiden osaaminen palvelujen tuottamiselle ja tuen antamiselle ovat kohderyhmälle sopivat eikä se, että asiakas kohdataan ammatillisesti, aidosti ja myötätuntoisesti, vaan se, että kaikki nämä palaset luovat yhdessä toiminnan dialogisen dynamiikan, joka sellaisenaan on enemmän kuin siitä koostuvien osien summa.

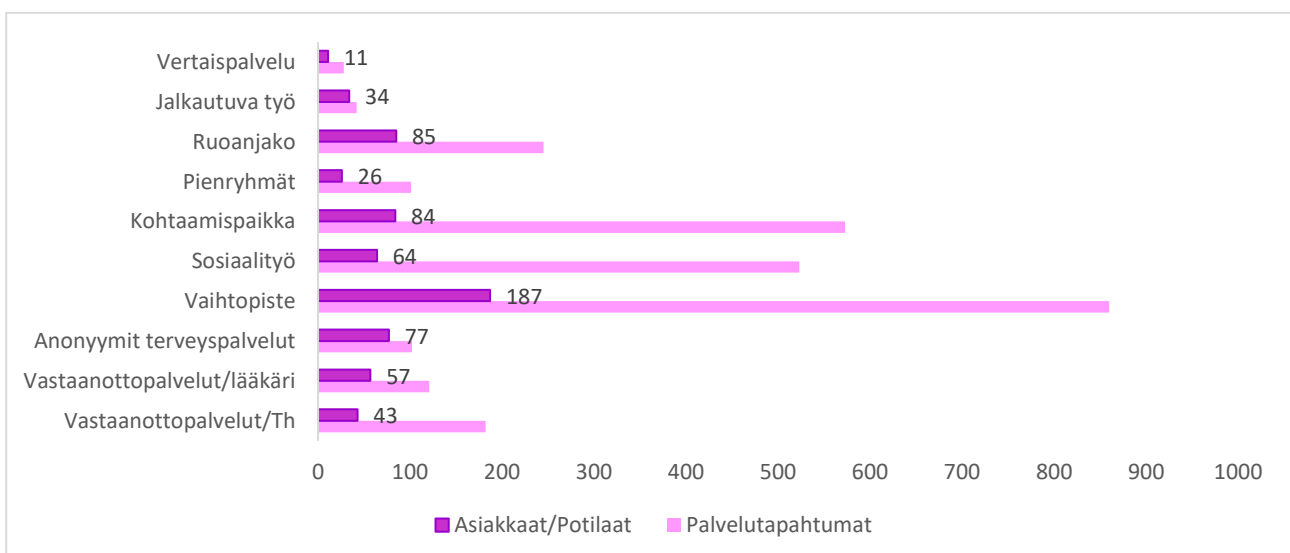
4.1. Tulostittarit – Kohtaamispaikka ja Terveyspalvelut

Osallisuuskeskus Oodissa asioi vuoden 2020 aikana 221 eri asiakasta, joista 68 % oli miehiä, 30 % naisia ja 2 % muun sukupuolisia. Ikäryhmissä edustetuimpia olivat 30-39 –vuotiaat. Palvelu- ja tukitapahtumia tilastoitiin vuoden aikana kohtaamispaikassa (vertaisten olohuone eli Verkkari-toiminnassa) 573 kpl, sosiaalityössä 532 kpl, pienryhmissä 101 kpl, anonyymeissa terveyspalveluissa 102 kpl, jalkautuvassa työssä 42 kpl, vertaisten vapaaehtoistoiminnassa 28 kpl ja käyttövälineiden vaihto- ja neuvontapisteellä 860 kpl. Vaihto- ja neuvontapisteellä käyttövälineitä vaihdettiin yhteensä 127 186 kpl. Ylijäämäruoan jakoon kirjattiin yhteensä 245 palvelutapahtumaa. Terveystoimittajan vastaanottotapahtumia oli 182 kpl ja lääkärillä 121 kpl.

Kuvio 5. Osallisuuskeskus OODI – asiakkaiden ikäjakauma 2020

Erilaisissa tukitoiminnoissa ja palveluissa asioiminen jakautui siten, että sekä asiakas- että palvelutapahtumavolyymiltaan vaihtopistetoiminta oli OODIn käytetyin palvelu vuonna 2020. Seuraavina suosituimmat toimintamuodot olivat kohtaamispaikkatoiminta sekä sosiaalityön neuvonta- ja ohjaus. Vaihtopistetoimintaa on Rovaniemellä Rovalan Setlementti ry:n toteuttamana järjestetty vuodesta 2013 saakka ja on asiakaskunnalle tutuin haittoja vähentävä palvelumuoto. Isolle osalle, erityisesti pitkäaikaisille vaihtopisteasiakkaille on ollut kulttuurisesti haastavaa hahmottaa OODI muunakin kuin käyttövälineiden vaihtopisteenä. Vaihtopistetoimintaan kytketään palvelumuotona niin ikään huumeisiin liittyvä stigma, johon moni palveluita käyttävä identifioituu ja siksi voinut kokenut palveluiden käyttämisen hankalana ja jopa häpeällisenä. OODI:ssa on pyritty murtamaan stigmaa osoittamalla ja luomalla edellytyksiä sille, että huumeita käyttävillä ihmisillä on yhtäläinen oikeus olla osallisena ja osallistua yhteiskuntaan tasavertaisena jäsenenä huolimatta huumeiden käytöstään; OODI on paikka, joka avaa ikkunoita osallistua huumeita käyttäville myös muuhun kuin päihde-ehdoitukseen toimintaan, jolloin päihdeiden käyttö ei määrittele ihmisen koko identiteettiä. Yksilölle kokemus voi parhaimmillaan olla merkityksellinen ja voimaannuttava.

Kuvio 6. Eri asiakkaat tuki- ja palvelutapahtumittain

4.2. Prosessimittarit - Kohtaamispaikka

Oodin kohtaamispaikkatoiminnan vaikuttavuuden arviointiin kehitettiin neljä mittaria soveltaen pääasiassa Sokran materiaalia ja osallisuuden edistämisen mallia (<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus>).

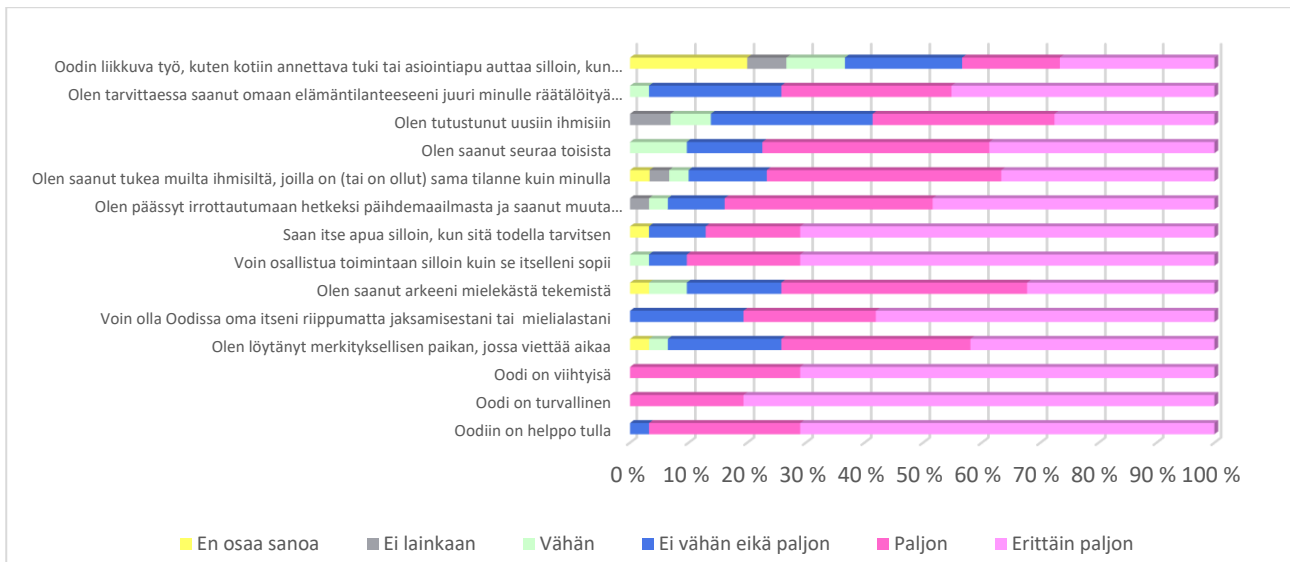
- 1) OODI ja Osallisuus omassa elämässä. Mittari koostuu 14 indikaattorista.
- 2) Osallisuus OODI-yhteisössä ja vaikuttamisen prosesseissa. Mittari koostuu 10 indikaattorista.
- 3) Osallisuus OODIN yhteisestä hyvästä. Mittari koostuu 15 indikaattorista.
- 4) OODIN toimintaan osallistumisen vaikutus osallisuuteen ja koettuun hyvinvointiin. Mittari koostuu 17 indikaattorista.

Sokra määrittelee osallisuuden omassa elämässä mahdollisuudeksi elää omannäköistä elämää, jossa korostuu autonomia mahdollisuutena määritellä mihin toimintaan tai palveluun osallistuu. Osallisuus yhteisössä ja vaikuttamisen prosesseissa puolestaan kuvaa ”mahdollisuutta kuulua itselle tärkeisiin ryhmiin ja yhteisöihin sekä vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin; mahdollisuus saada tukea vaikuttamiseen”. Osallisuus yhteisestä hyvästä kuvaa ”mahdollisuutta yhdessä tekemiseen, joka pitää sisällään mahdollisuuden päästä nauttimaan yhteisestä hyvästä ja osallistua yhteisen hyvän tuottamiseen ja jakamiseen. Yhteinen hyvä on toimintaa ja arvoja, josta seuraa arvostusta, kiitosta ja yhteyksiä muihin ihmisiin”.

Mittaristoon perustuvaa vaikuttavuuden arviointiin liittyvää asiakaskyselyä kerättiin helmi-huhtikuun aikana 2021. Vastauksia saatiin kaikkiaan 31 kpl.

OODI ja osallisuus omassa elämässä:

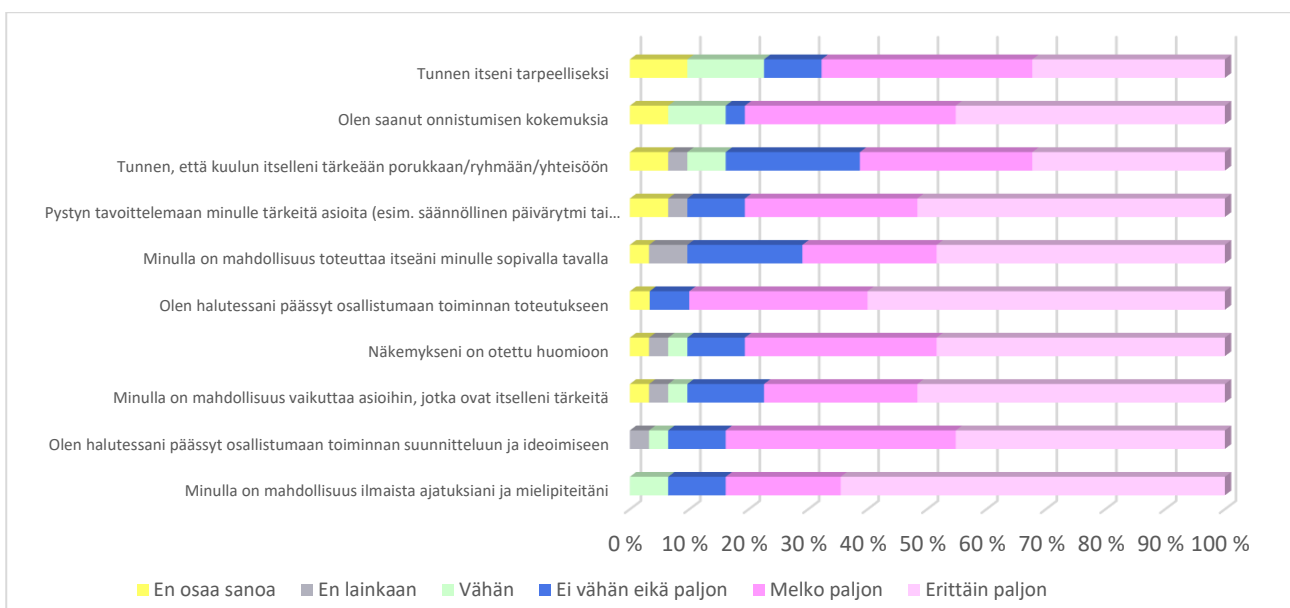
Saatujen vastausten perustella osallistuminen OODIn toimintaan vahvisti osallistujien koettua autonomiaa ja hyvinvointia ja Oodi koettiin itselle merkitykselliseksi paikaksi. Itselle oli löytynyt helposti saavutettava, turvallinen, viihtyisä ja merkityksellinen paikka, jossa voi osallistua toimintaan tai tulla muuten vain viettämään aikaa omana itsenään sen hetkisestä mielialasta tai jaksamisesta riippumatta ja silloin, kun se itselle parhaiten sopi. Omaan elämäntilanteeseen oli saatu juuri itselle räätälöityä tukea, apua tai ratkaisuja juuri oikea-aikaisesti silloin kuin sitä itse koki todella tarvitsevänsä. Toimintaan osallistuminen oli lisännyt mielekästä tekemistä arkeen ja auttanut irrottautumaan hetkeksi päihdemaailmasta. Toiminta oli edistänyt uusiin ihmisiin tutustumista ja toisten kanssa sosiaalista kanssakäymistä sekä vertaistukea.

Kuvio 7. OODI ja osallisuus omassa elämässä -mittarin ka on 4,3 ja mediaani 5.

Osallisuus OODI –yhteisössä ja vaikuttamisen prosesseissa:

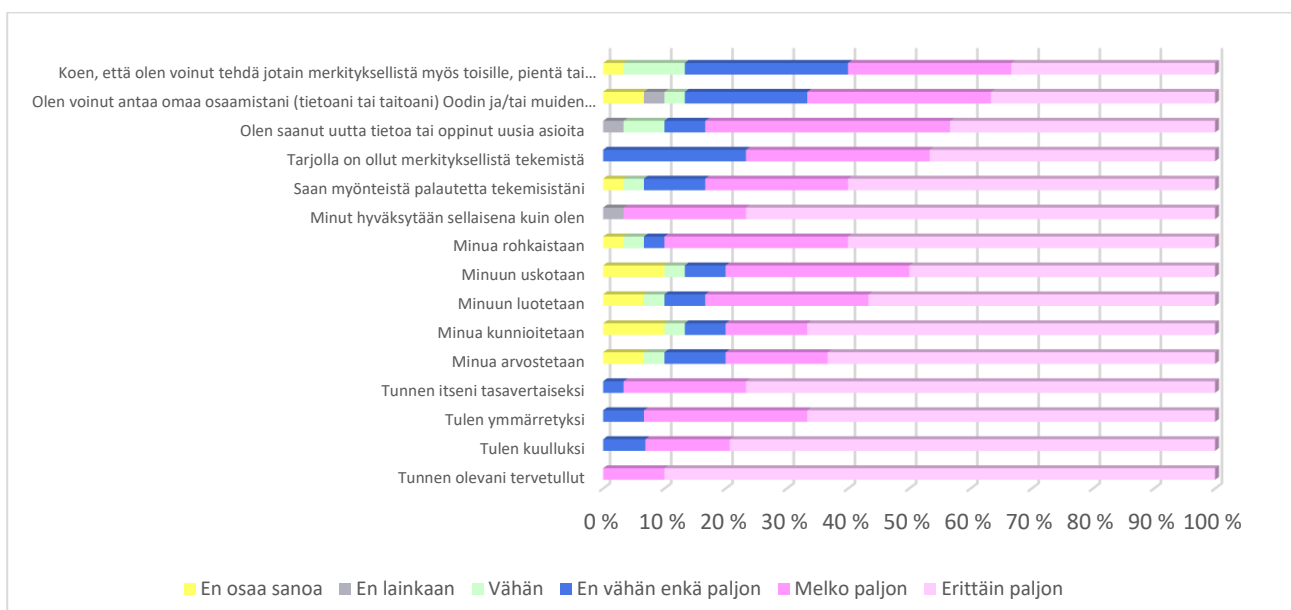
Vastausten perusteella osallistuminen Oodin toimintaan sekä koettu osallisuus vahvisti autonomiaa ja hyvinvointia. Oodi koettiin paikkana, jossa sai riittävästi ja tyydyttävästi osallistua ja vaikuttaa itselle parhaiten sopivalla tavalla. Oodissa voi ilmaista itseään ja mielipiteitään ja kävijät kokivat tulleen kuulluksi. Halutessa pääsi osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä vaikuttamaan itselle tärkeisiin asioihin. Toiminnassa pääsi toteuttamaan itseään itselleen sopivalla tavalla. Toiminta tuki ja vahvisti itselle tärkeäksi koettujen asioiden tavoittelemista, kuten säännöllistä päivärytmiä ja arjessa pärjäämistä tai tasavertaisuutta tai toisten auttamista tai epäoikeudenmukaisuuden vähentämistä tai oman mielenterveyden edistämistä. Toimintaan osallistuminen oli vaikuttanut merkittäväällä tavalla onnistumisen kokemuksien saamiseen.

Kuvio 8. ”Osallisuus OODI-yhteisössä ja vaikuttamisen prosesseissa” -mittarin ka on 4,3 ja mediaani 5.

Osallisuus OODIn yhteisestä hyvästä (kohdatuksi ja kohdelluksi tuleminen):

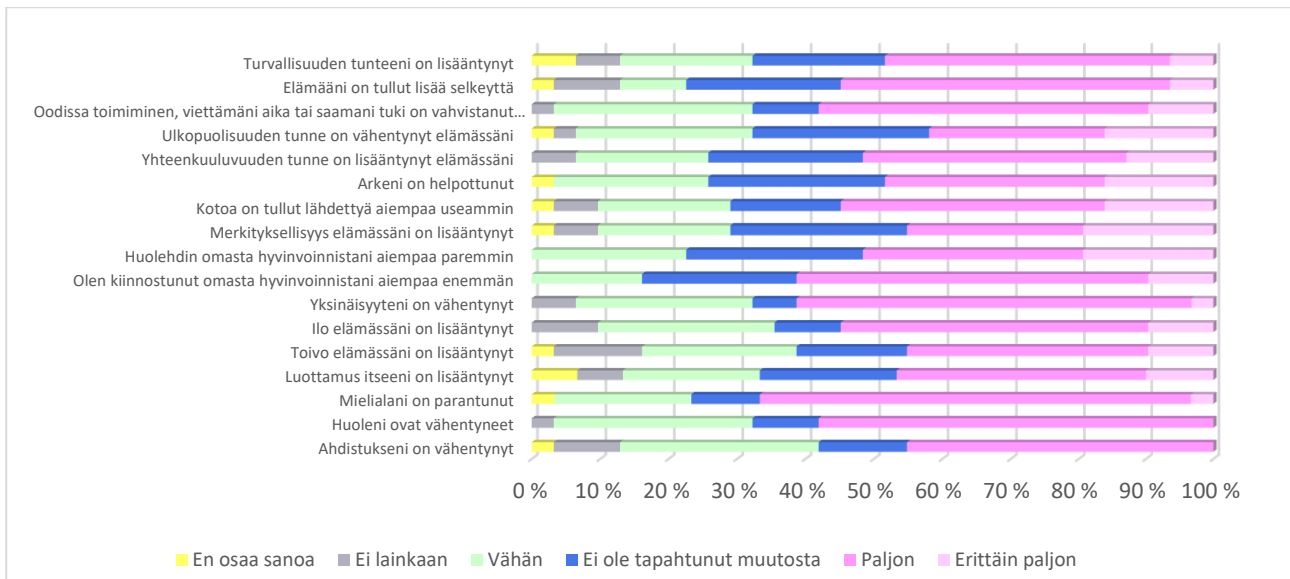
Vastausten perusteella osallistuminen OODIn toimintaan vahvisti koettua autonomiaa ja hyvinvointia. Kohtaaminen koettiin arvostavaksi, kunnioittavaksi ja tasavertaiseksi. Oodi koettiin paikkana, johon on aina tervetullut. Oodissa vertaiset kokivat tulleen kuulluksi, ymmärretyksi, tasavertaiseksi, arvostetuksi ja kunnioitetuksi. Vertaiset kokivat, että heitä rohkaistaan ja he saavat myönteistä palautetta tekemisistään ja että heihin luotetaan ja uskotaan. He kokivat, että heidät hyväksytään Oodissa sellaisena kuin he ovat. Tekeminen oli koettu itselle merkitykselliseksi. Oodissa käyminen ja osallistuminen oli edistänyt uuden oppimisista ja uuden tiedon saamista. Vertaiset kokivat, että he olivat voineet antaa omaa osaamistaan (tietoja ja/tai taitoja) muiden käyttöön ja että he olivat voineet tehdä jotain merkityksellistä myös toisille.

Kuvio 9. ”Osallisuus Oodin yhteisestä hyvästä” (kohdatuksi ja kohdelluksi tuleminen) -mittarin ka on 4,5 ja mediaani 5.

Koettu hyvinvointi:

Vastausten perusteella OODIn toimintaan osallistuminen lisäsi kokonaisvaltaista hyvinvointia. Ahdistus ja huolet olivat vähentyneet ja mieliala parantunut. Luottamus itseän ja elämään oli lisääntynyt samoin ilo elämässä. Koettu merkityksellisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne olivat lisääntyneet, kun taas ulkopuolisuuden tunne ja koettu yksinäisyys vähentynyt. Oodissa toimiminen ja vietetty aika sekä saatu tuki oli vahvistanut kokemusta elämässä pärjäämisestä. Kotoa oli lähdetty aiempaa useammin ja arjen oli koettu helpottaneen. Kiinnostuminen omasta hyvinvoinnista sekä aiempaa parempi omasta hyvinvoinnista huolehtiminen oli lisääntynyt. Myös elämän koettiin selkiytyneen ja turvallisuuden tunne lisääntyneen.

Kuvio 10. ”Koettu hyvinvointi” -mittarin ka. 3,4 ja mediaani 4.

Vertaisen antama avoin palaute – kohtaamispaikka ja koettu hyvinvointi

- Tulee liikuttua enemmän ja saanut arkeen tekemistä. Sitä kautta mieliala on noussut ja toimintakykyni kasvanut.
- Paikka mihin mennä/olla. Tukee päihteettömyyttä. Tulee tavattua ihmisiä, voi olla vaan. Saanut puhdaita käyttövälineitä. Kaikin puolin tasapainottanut elämää Oodissa käyminen.
- Mielialani on parantunut ja ahdistus vähentynyt esimerkiksi kun olen päässyt lääkärille hoitamaan sellaisia terveyteen liittyviä asioita mitä muualla ei pääse niin helposti hoitamaan.
- Lääkäriin on hyvä ja helppo tulla.
- Olen alkanut elämään selvinpäin ja aloitin liikunnan. Oodi on todella tärkeä minun kuntoutumiselle.
- Tuntee itsensä tervetulleeksi.
- Oodista saamani lääkärin palvelut ovat helpottaneet elämäni huomattavasti.
- Muuten elämä kulkee samoja raiteita, mutta juuri vertaistensa kanssa yhdessä toimiminen, työntekijöiden myös, on asettanut nuo raiteeni enemmän suoremmiksi ja ”näen” itseni kokonaisuutena paremmin/ selkeämmin ja osaan olla tyytyväinen vähempäänkin.
- Päihteet ovat jääneet tasaisesti pienemmälle huomiolle. Minua on neuvottu/autettu byrokratian/Kela-asioihin liittyvissä asioissa myös mahdollisesti pitkäaikaisella tuella. Autetaan jatkuvasti prosessin jatkuessa. Terveystieteiden puolelta olen saanut hyväksi todettuja neuvoja ja ohjeita terveellistä elämää kohti ja ks asia etenee kuten edellä mainittu ”step by step”.
- Uskon että lisääntyy vielä enemmän c-hepatiitti hoidon myötä.
- Arjessa on paljon enemmän rutiinia. En jää niin helposti neljän seinän sisään masentumaan ja mököttämään. Helposti lähtee liikkeelle kun tietää, että voi tulla Oodiin.
- Olen saanut liikuntaa, joka lisää jaksamistani. Kysymykseeni on vastailtu ja olen taas asteen viisaampi. On vaikea keskittyä nytten mutta joka tapauksessa hyvä paikka joka vähentää ihmisen päih-teitä.
- Aina kun käyn Oodissa mieleni on parempi.
- Ensimmäistä kertaa oman 10v hoitokokemuksien perusteella voin sanoa että Oodi on ainoa paikka jossa olen asioinut että asiani on otettu heti todesta, vähättelemättä ja epäilemättä rehellisyyttäni. Asioihin on tartuttu heti ja asia kuin asia on järjestynyt. Oodissa ei ketään jätetä yksin ja työntekijät ovat sydämellä mukana ja sen huomaa. Ensimmäistä kertaa tunnen oloni tärkeäksi oli tilanteeni mikä tahansa.
- No tässä on vähän masentunut fiilis koko ajan niin ei osaa sanoa. Ihan tyytyväinen siihen että pidän itseäni jossain fyysisessä kunnossa. Ainaki syödä pitäis enemmän.
- Pystyn avautumaan paremmin, osaan ottaa asioita vastaan myönteisemmin
- Kyllä täällä Oodissa on tullut paljon uutta tietoa mm. pistämisestä, terveydestä yms. Ruoka-arvontakin osui kerran kohdalle :)

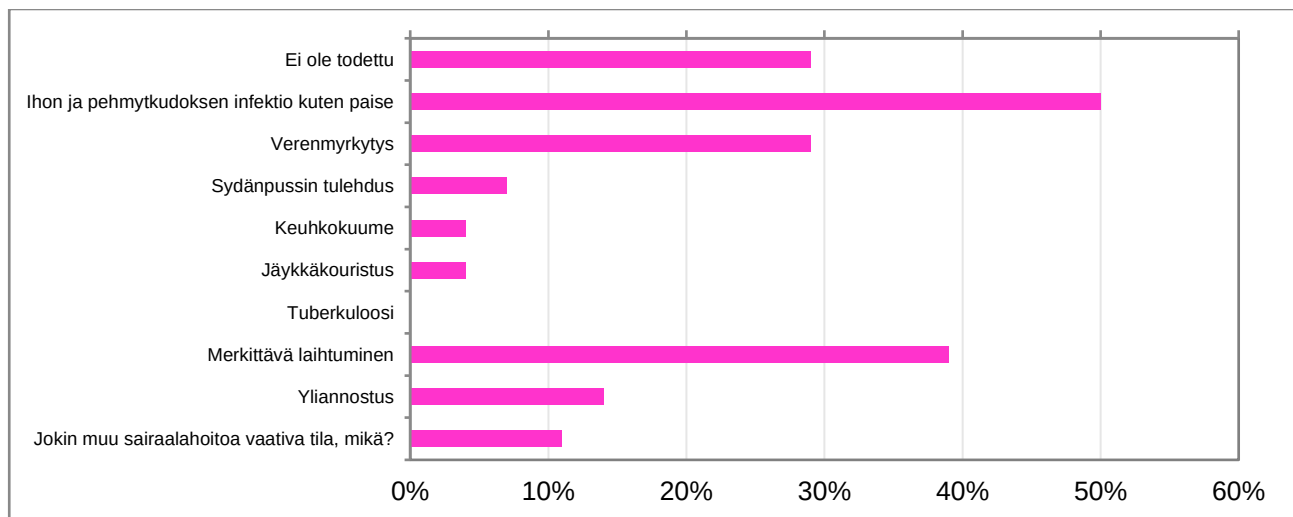
4.3. Prosessimittarit – Terveyspalvelut

Oodin terveyspalvelujen osalta vaikuttavuutta arvioitiin asiakaspalautekyselyllä, jota kerättiin helmikuuhun 2021 aikana ja kyselyyn vastasi yhteensä 31 henkilöä.

Vastaushetkellä vastaajista 50 % oli hoitokontakti jossain päihdepalveluyksikössä, 10 % ei ollut koskaan ollut ja 40 % oli aiemmin ollut, mutta hoitosuhde oli katkaistu joko hoitopaikan tai vastaajan omasta aloitteesta. Vastanneista 61 % oli todettu jokin pitkäaikaissairaus, johon 17 % prosenttia jonnotti hoitoon pääsyä, 16 % oli jo hoidon piirissä ja 17 % ei ollut minkään hoidon piirissä, mutta kertoi tarvitsevansa hoitoa pitkäaikaissairauteensa. Vastanneista 10 % kertoi pitkäaikaissairauden hoidon olevan Oodissa ja 10 % jossain muussa paikassa, kuten psykiatrisessa hoidossa.

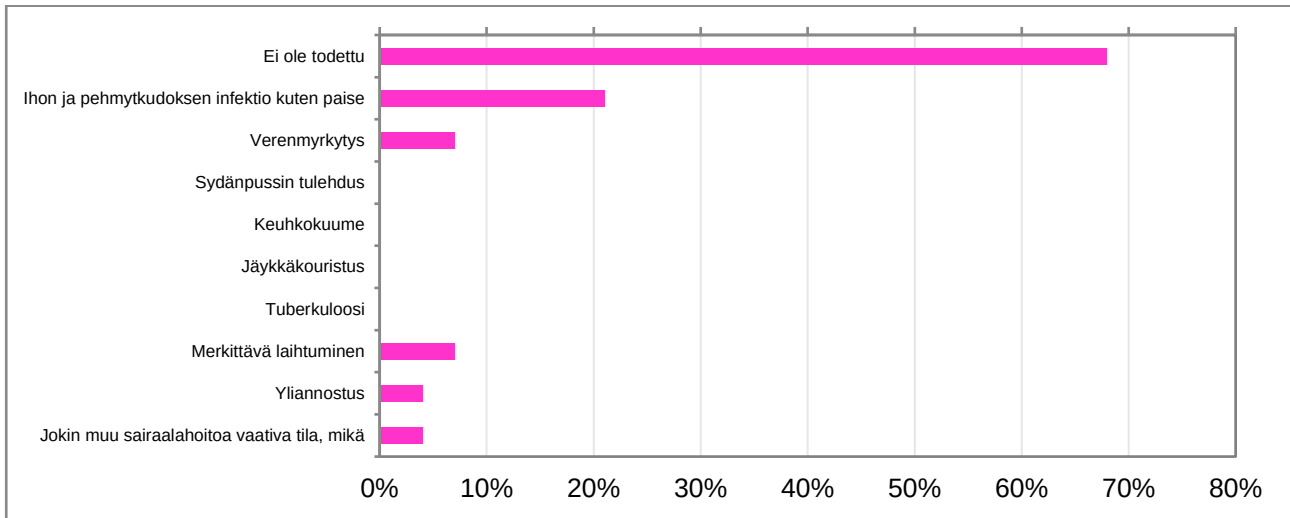
Vastaajista 37 % ilmoitti kärsineensä edellisen 12 kuukauden aikana huumeiden pistokäyttöön liittyviä ongelmia. Eniten ongelmia esiintyi pistopaikkojen osalta; pistäminen suoneen oli vuosien käytön aikana komplisoitunut ja suonien tai terveitä pistopaikkoja oli vaikea löytää. 17 % ei osannut kertoa, oliko ongelmia esiintynyt. 46 % ilmoitti, että ei ollut kärsinyt pistämiseen liittyvistä ongelmista viimeisen vuoden aikana.

Joskus elämän aikana todettu huumeiden käyttöön liittyvä jokin vaiva tai sairaus oli isolla osalla. Eniten ilmeni pehmytkudostulehduksia ja merkittävää laihtumista.

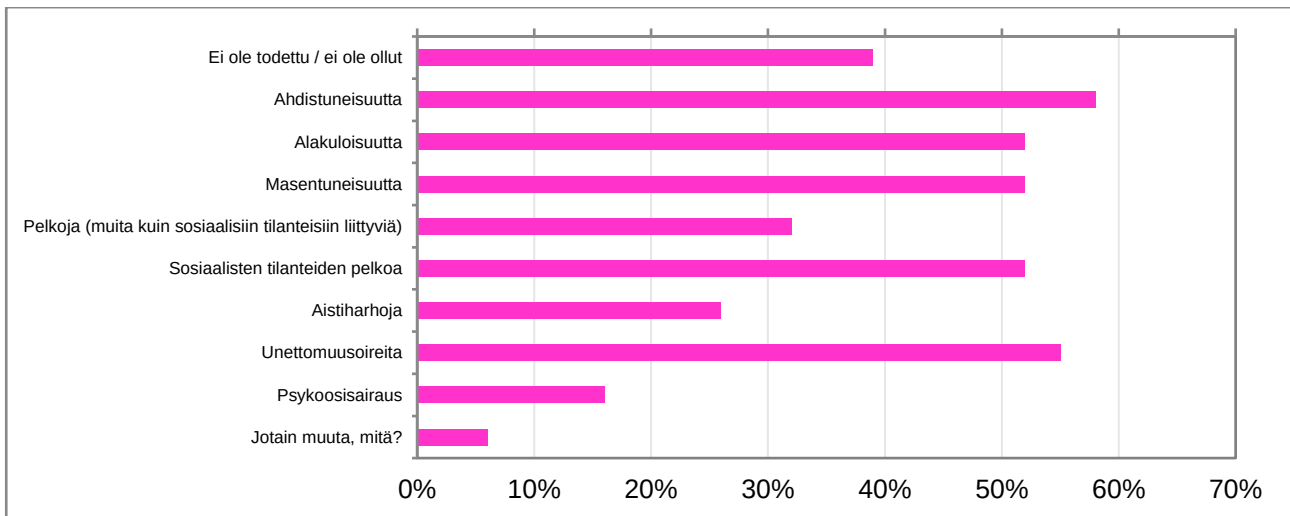
Kuvio 11. Elämän aikana todettu huumeiden käyttöön liittyvä jokin vaiva tai sairaus

Vastaavia huumeiden käyttöön liittyviä sairauksia tai vaivoja oli ilmennyt viimeisen 12 kk aikana huomattavasti vähemmän. 68 % vastanneista ilmoitti, että sairauksia tai vaivoja ei ollut esiintynyt.

Kuvio 12. Viimeisen 12 kk aikana todettu huumeiden käyttöön liittyvä jokin vaiva tai sairaus

Erilainen mielenterveyteen liittyvä kärsimys nousee esiin merkittäväällä tavalla Oodin kohderyhmässä. Kyselyn vastausten perusteella merkittävimmin mielenterveyden haasteina esiintyi ahdistuneisuutta, unettomuusoireita ja sosiaalisten tilanteiden pelkoa. Moni ilmoitti kärsivänsä yhdestä tai useammasta mielenterveyden pulmasta tai sairaudesta.

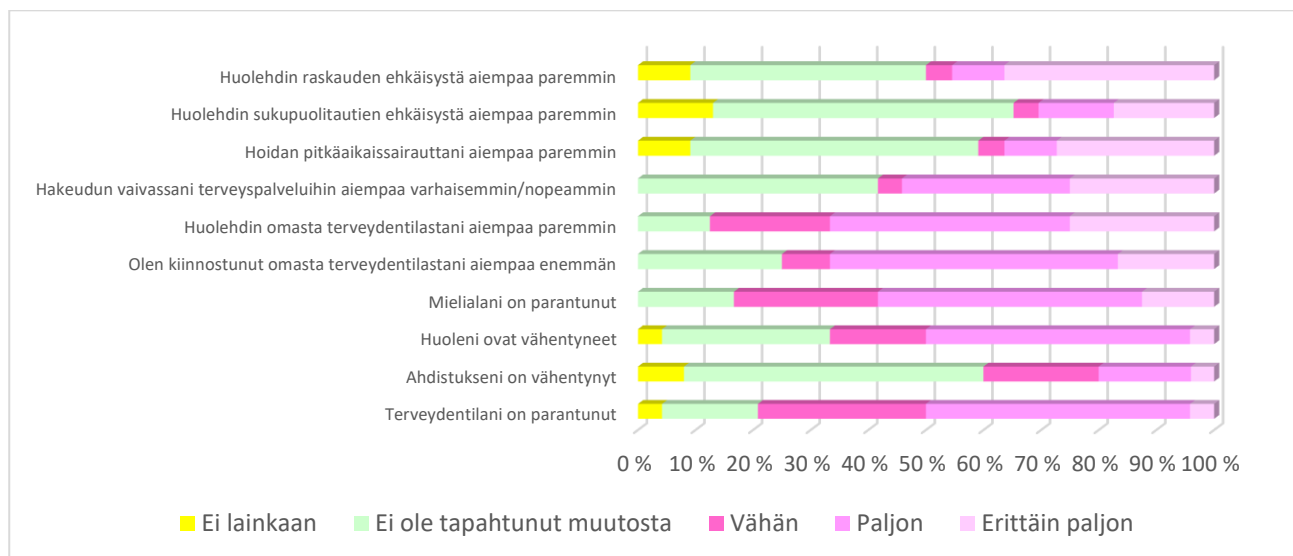
Kuvio 13. Todettu tai koettu mielenterveyden ongelma viimeisen 12 kk aikana

Kiireellisessä sairaudenhoitoa vaativassa tilanteessa viimeisen 12 kk aikana vastaajista 50 % ei ollut hakenut apua muualta kuin Oodista. Vastanneista puolestaan 27 % oli hakenut apua julkisen sektorin terveysasemalta ja 30 % Lapin keskussairaalan yhteispäivystyksestä. Vastaajista 7 % oli hakeutunut yksityisen terveydenhuollon yksikköön, 3 % muun kunnan terveydenhuollon yksikköön ja 3 % muualle.

Vastanneista 87 % oli asioinut Oodin käyttövälineiden vaihtopisteellä, 55 % terveydenhoitajan vastaanotolla ja 65 % lääkärin vastaanotolla. Vastanneista 13 % ilmoitti saaneensa palvelua liikkuvan työn puitteissa kadulla tai kaupunginosassa.

Yleisesti Oodin tarjoamiin terveystilaisuuksiin oli hyvin tyytyväisiä, Oodissa asiointi koettiin turvalliseksi ja apua oli saatu juuri itselle merkitykselliseen ja ajankohtaiseen asiaan itselle sopivana aikana ilman odottelua. Vastaajista 77 % oli kokenut, että vaihtopisteellä asiointi oli lisännyt heidän hyvinvointiaan paljon tai erittäin paljon, 4 % vähän, 15 % ei osannut sanoa ja 4 % oli kokenut, että hyvinvointi ei ollut lisääntynyt. Vastaajista terveydenhoitajan vastaanotolla asioineet kertoivat hyvinvointinsa lisääntyneen paljon tai erittäin paljon 100 % ja lääkärin vastaanotolla asioineet puolestaan 83 %. Vastanneista 17 % ei osannut sanoa, oliko asioiminen lääkärin vastaanotolla parantanut hyvinvointia. Avoimissa palautteista lääkärin vastaanotolla erityisesti raskaudenehkäisyn merkitys korostui, kun taas terveydenhoitajan vastaanotolla C-hepatiitin testaaminen, hoidon tarpeen arviointi ja hoito nousivat merkitykselliseksi teemaksi.

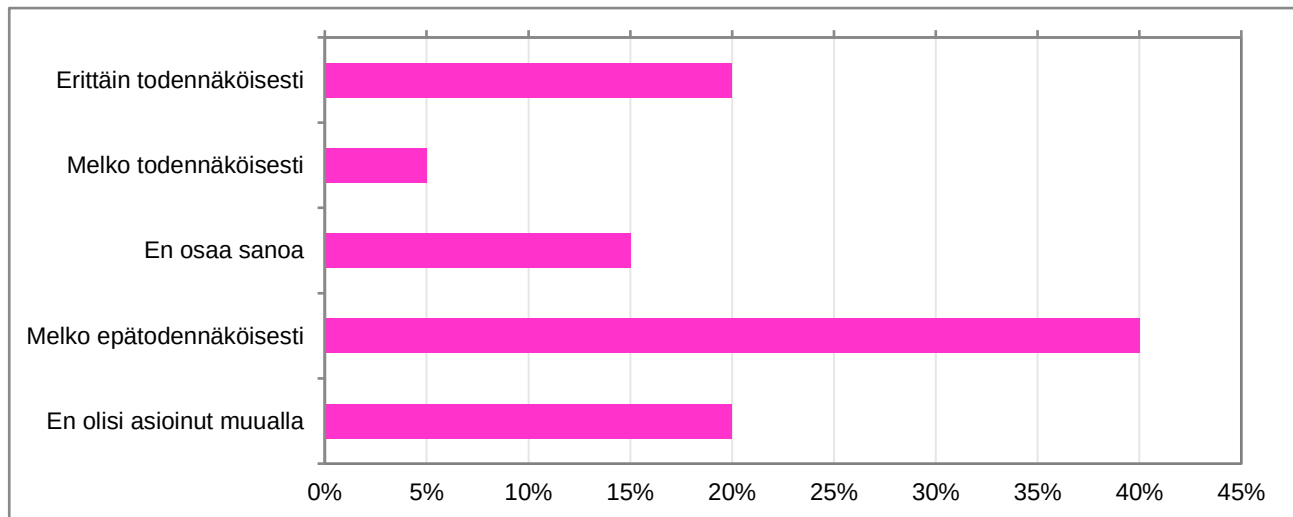
Yleisesti koettiin, että asioiminen Oodin terveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolla oli vaikuttanut myönteisesti hyvinvoinnin lisääntymiseen. Myönteistä muutosta terveydentilassa koki 81 % vastaajista, 88 % kertoi huolehtivansa terveydestään aiempaa paremmin ja 85 % ilmoitti mielialansa parantuneen.

Kuvio 14. Lääkärin tai terveydenhoitajan vastaanotolla asiointi ja muutos hyvinvoinnissa (24 vastausta)

Erityistä huomioita on hyvä kiinnittää huumeiden käyttöön liittyvään rakenteelliseen ongelmaan yhteiskunnan palveluiden ulkopuolelle jättäytymisenä. Lukuisissa kerätyissä palautteissa Oodin asiakkaat raportoivat epäasiallista kohtelua muualla yhteiskunnassa ja palveluissa. Epäasiallinen kohtelu tai epäasialliseksi koettu kohtelu sellaisenaan nostaa voimakkaasti kynnystä hakeutua palveluihin, mutta myös stigman pelko esimerkiksi nuorten sekä opiskelu- tai työelämässä olevien keskuudessa estää jopa kokonaan palveluihin hakeutumisen. Avun saamisen pitkittymisen tai avun ulkopuolelle

kokonaan jättämisen ja jättäytymisen kustannukset niin yksilölle kuin yhteiskunnalle ovat kalliit. Terveyskyselyn palautteen perusteella Oodissa vaivaansa tai sairauteensa hoitoa saaneista 60 % olisi melko epätodennäköisesti tai ei lainkaan asioinut samasta sairaudesta tai vaivasta johtuen muussa terveydenhuollon yksikössä.

Kuvio 15. Kuinka todennäköisesti olisi asioinut vaivassa tai sairaudessa muualla terveydenhuollon palvelussa

Huolimatta siitä, että OODI on saavuttanut hyvin huumeita käyttäviä toimintansa ja palveluidensa piiriin, on toistaiseksi tavoittamatta jäänyt myös lukuisa määrä käyttäviä henkilöitä. Oodissa kävijät ovat raportoineet erityisesti nuorten ja opiskelu- tai työelämässä olevien henkilöiden pelkoa leimaantua palvelussa käymisen vuoksi sekä palvelun käytön ilmi tulemista ja sen myötä joidenkin oikeuksiansa tai etuisuuksien menettämistä. Palveluiden ulkopuolelle jättäytymisestä kertoo myös se, että Oodissa vaihtopisteellä käyttövälineitä vaihtaneista kyselyyn vastanneista 75 % ilmoitti vaihtavansa välineitä itsensä lisäksi myös kavereilleen. Näistä ns. supervaihtajista 11 % kertoi vaihtavansa välineitä kavereilleen viikoittain, 31 % kuukausittain, 54 % satunnaisesti ja 4 % harvemmin kuin kerran vuodessa. Supervaihtamisen syyksi vastaajat kertoivat palveluissa käymättömien pelon leimatuksi tulemisesta, heikon toimintakyvyn – palveluun ei itse päästä ja jossain määrin kavereiden saamattomuuden itse hoitaa itselleen puhtaita välineitä.

Vertaisten antama avoin palaute terveysterveyspalveluiden kehittämiseksi

- Paremmat tilat, isommat tilat.
- Omat tilat, eri huoneet lääkärille ja sossulle.
- Vastaanottohuone on ankea.
- Hoitopöytä on liian pieni.
- Koronatestaus, monella nistillä jää käymättä muualla.
- Toimii riittävän hyvin tällä hetkellä
- Ei kehitettävää.
- Mielestäni kaikki on vallan hyvin
- En tiedä, hyvin menee.
- Lääkäri saisi olla useammin
- Lounas olisi kiva
- Olen tyytyväinen palveluihin, todella tarpeellinen paikka!!

- *"-saa apua vaikka ei pyydäkään-hyvä paikka-aamupala on hyvä -kotikäynnit, asiointiapu"*
- *Hyvä on!!!*
- *Adhd tutkimukset*
- *Omalla otannallani en äkkiseltään keksi kehityskohtia*
- *Hankala sanoa, se on nykyään palvellut minua hyvin.*
- *Terumo neulat back!*

Vertaisten antama avoin palaute terveysterveystoiminnasta

- *Lämmin kiitos ja hyvää tätä vuotta. Täällä on oikeasti hyvä henkilökunta, hyvä ilmapiiri.*
- *Iso kiitos että olette olemassa :)*
- *Kiitos teille positiivisesta ja kannustavasta asenteesta*
- *Jatkakaa toimintaa 10+*
- *Kiitos kaikesta sydämeni pohjasta!*
- *Hyvin teette hommia, kiitos.*
- *ISO KIITOS!!*
- *Kiitos kuluneesta ajasta toivottavasti jatkuu!*
- *Ihana lääkäri Oili! Ottaa tosissaan, kuuntelee ja auttaa mahdollisuuksien mukaan. Ei ole tuomitseva. Tosi hyvä lääkäri on.*
- *Erittäin hyvä filis mennä aina uudestaan, lääkäri erittäin paneutunut asiaansa.*
- *Lääkäreitä on helppo lähestyä, hän on asiallinen ja ammattitaitoinen.*
- *Jatkakaa samaan malliin!*
- *Mukava henkilökunta*
- *Kiitos hyvästä työstä & mukavasta kohtelusta!*
- *Älkää lopettako*
- *todella hyvä paikka, tuntee itsensä tervetulleeksi*
- *Kiitos!!!*
- *Teette niin hienoa työtä, joskus vaikea uskoakaan. En ansaitse tätä ja haluan kiittää teitä. Kokonaisuudessa hienoa, koittakaa jaksaa!*
- *Kiitos Oodille ja etenkin Heidille. <3 Teette tärkeää työtä, päihderiippuvuus on niin laaja ja vaikea ongelma, toivon että tulevaisuudessa sen hoitaminen tapahtuisi yhteiskunnassamme kaikissa paikoissa yhtä inhimillisesti ja hienosti kuin teillä.*
- *Olen saanut apua, tukea, neuvoja aina tarvittaessa, matalankynnyksen paikka*
- *olo muuttui paremmaksi, ahdistus helpottanut*
- *Isoja asioita saanut hoidettua. Saa sisältöä päivään ja tekemistä.*
- *Tieto c-hepatiitista aiheutti ensin ahdistusta mutta Oodista saadut selkeät ja ystävälliset tiedot ja jatkoon suunnitelmat veivät alun ahdistuksen minimiin hyvin pian ja tuli luottavainen tunne siitä että ei hätää, asiat hoituu kyllä.*
- *Jatkakaa hyvää työtänne!! Olette ihania!*
- *Jatkakaa!!*
- *Kiitokset, hyvällä asialla*
- *Teette hienoa työtä meidän hyväksi, olette erittäin tarpeellisia.*
- *Työntekijät ovat aivan ihania ja ammattitaitoisia, tänne on aina mukava tulla, sekä olen saanut hyvät neuvot "ongelmien" hoitoon.*
- *OODI ON IHAN LOISTAVA! Kiitos<3*
- *Oodissa tehtiin raskaustesti, kun olin tulossa ottamaan ehkäisyä, viikolla 15 tein abortin. Ex-miehellä oli 1v poika 3 pvä/viikossa & jo se väsytti. Olin tosi väsy koko ajan.*
- *Oon saanut verenpaineasiat kuntoon ja C-hepatiittihoidon kaiken henkisen hyvinvoinnin tuen lisäksi.*
- *Sukupuolitautiltestit, rokotukset. Ei tulisi mentyä terveyskeskukseen hakemaan.*
- *Kiitos, että ootte olemassa! :)*

5. Osallisuuskeskus OODIn toiminnan juurruttaminen hankekauden päättymisen jälkeen

5.1. Juurruttaminen

Osallisuuskeskus OODIn on hankeautensa aikana kyennyt vastamaan vaikeasta pitkään jatkuneesta globaalista koronapandemiatilanteesta huolimatta hankkeessa asetettuihin tavoitteisiin hyvin, kyennyt tavoittamaan kohderyhmäänsä ja osoittamaan toiminnan erityisyyden, tarpeellisuuden ja tuloksellisuuden. OODI on saavuttanut merkittävän määrän Rovaniemellä ja sen lähiympäristössä erityisesti pistämällä huumeita käyttäviä sekä palveluiden ulkopuolella olevia ihmisiä toimintansa piiriin sekä edistämään kohderyhmänsä osallisuutta ja osallistumista sekä hyvinvointia. Olemassa oleva hanketoiminta on varsinaisen hankekauden päättymisen jälkeen tarkoituksenmukaista ja perusteltua juurruttaa osaksi Rovaniemen ja pohjoisen alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Vastaavaa toimintakokonaisuutta ei toteuteta muualla Lapissa.

OODI on mainio osoitus ei vain asiakaslähtöisten sote-palveluiden integraatiosta, mutta ennen kaikkea julkisen palvelunjärjestäjän ja kolmannes sektorin yhteistyöstä ja –toiminnasta poistaa esteitä ja kynnnyksiä vastaamaan vaikuttavalla tavalla kuntalaisten ja erityisryhmien palvelun- ja tuentarpeisiin terveyden ja hyvinvoinnin sekä osallisuuden ja turvallisuuden edistämiseksi.

5.2. Ohjausryhmä

OODI-konseptin tuottaminen, resurssit ja rahoitusrakenne on perusteltua säilyttää lähivuosina hankekauden mukaisena. Osallisuuskeskus OODIn kokonaiskoordinaatiosta vastaa Rovalan Setlementti ry olemassa olevan johtosäännön, henkilöstöstrategian sekä muiden tarpeenmukaisten yhdistystoimintaa ohjaavien ohjeiden ja sääntöjen mukaan. Hankkeelle nimettiin sen ensimmäisessä vaiheessa ohjausryhmä, jonka tehtävänä on seurata, arvioida ja ohjata hankkeen toimintaa sisällön ja kustannusten osalta. Ohjausryhmässä on edustus toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja toteutuksessa mukana olevista sidosryhmistä ja yhteistyökumppaneista sekä muutoin kehittämistoiminnan ja/tai toimintaympäristön kannalta tarpeenmukainen edustus. Ohjausryhmän toiminta on osoittautunut hankekauden aikana toimivaksi ja sitä on siksi perusteltua jatkaa myös varsinaisen hankekauden päättymisen jälkeen.

5.3. Resurssit, kustannukset ja rahoitus

Hankekauden talous on toteutunut pääsääntöisesti talousarvionmukaisesti. Osallisuuskeskus OODIn *osallisuusosion* kokonaismenot ovat vuodessa 225 tuhatta, josta sosiaali- ja terveysministeriön alaisen Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskas STEAn valtionavustusosuus on 82 %; 185 000 €

(2,5 henkilötyövuotta) ja Rovaniemen kaupungin avustusosuus 18 %; 40 000 € (0,5 henkilötyövuotta). *Terveysneuvontaosion* kokonaiskustannukset vuodessa ovat 86 tuhatta, josta Rovaniemen ostopalveluosuus on 100 % (1 henkilötyövuosi). Kustannusrakenne on tarkoituksenmukaista säilyttää volyymiltaan ja rakenteeltaan toiminnan juurruttamisvaiheessa hankekaudenmukaisena poikkeuksena lisätilojen tarpeesta aiheutuvat tilavuokra- ja käyttömenot, joita esitetään budjetoitavaksi 2022 alusta talousarvioon yhteensä 10 t € siten, että menot jakautuvat olemassa olevan volyymijaon mukaan.

Toiminnan juurruttamiseksi Rovalan Setlementti ry hakee Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskukuselta (STEA) kohdennettua toiminta-avustusta, Ak-avustusta. Ak-avustus on tarkoitettu rajattuun vakiintuneeseen yleishyödylliseen toimintaan toiminnan juurruttamiseksi. Kohdennettu toiminta-avustukset myönnetään vuodeksi kerrallaan. Uusien avustusten hakuaika on huhti-toukokuussa. Jos avustuksella rahoitettua toimintaa halutaan jatkaa seuraavana vuonna, tulee avustukselle hakea jatkoavustusta elo-syyskuun hakuaikana. (<https://www.stea.fi/avustusten-haku/hakuajat#142d788b> .)